

PEDAGOGISCH CONCEPT

't Pasrel vzw

*Onthaal-, Oriëntatie- en Observatiecentrum
regio Brussel-Halle-Vilvoorde*

Ondernemingsnummer: 0448.072.494
Maatschappelijke zetel: Bergensesteenweg 570A, 1070 Anderlecht
directie@tpasrel.be

't Pasrel Schaarbeek – erkenningsnummer: 103001
E. Zolalaan 50, 1030 Brussel
tel. (02) 215 51 77
fax (02) 242 43 70
schaarbeek@tpasrel.be

't Pasrel Vilvoorde – erkenningsnummer: 503001
Schaarbeeklei 130, 1800 Vilvoorde
tel. (02) 757 26 46
fax (02) 757 95 53
vilvoorde@tpasrel.be

't Pasrel Halle – erkenningsnummer: 503003
H. Placestraat 46, 1702 Groot-Bijgaarden
tel. (02) 305 92 80
fax (02) 305.92.83
halle@tpasrel.be

't Pasrel vzw – directie en secretariaat
Bergensesteenweg 570A
1070 Anderlecht
tel. (02) 524 41 26
fax (02) 523 81 28
administratie@tpasrel.be

Inhoudstafel

1 Algemene opdracht en doelstellingen	
1.1 Opdracht	p 3
1.2 Doelstelling	p 3
1.3 Strategieën	p 3
2 Werkingsvisie	
2.1 Contextueel en multimodaal werken	p 3
2.2 Emancipatorisch en responsabiliserend werken	p 4
2.3 Competentieverhogend werken	p 5
2.4 Modulair werken	p 5
2.5 Diverse expertise	p 5
2.6 Wetenschappelijke onderbouw	p 7
2.7 Werken met complementaire trajecten POS en MOF	p 8
2.8 Werken met versterkte regie en traject	p 9
2.9 Veiligheid	p 11
3 Concrete Werking	
3.1 Toegangspoort	p 11
3.2 Telefonische aanmelding	p 11
3.3 Kennismaking	p 12
3.4 Intake en opname	p 12
3.5 Ambulant – Residentieel	p 12
3.6 Onthaal – Oriëntatie – Observatie	p 13
3.6.1 Onthaal	
3.6.2 Oriëntatie –Observatie	
3.7 Begeleiding	p 13
3.8 Verwijzing – Oriëntatie	p 14
4 Doelgroep	p 14
5 Regio	p 14
6 Verwijzers	p 15
7 Organisatiemodel	
7.1 De directeur	p 15
7.2 Het pedagogisch team	p 15
7.2.1 Coördinator	
7.2.2 Supervisor	
7.2.3 Begeleiders	
7.2.4 Leefgroepverantwoordelijke	
7.3 Het administratief team	p 16
7.4 Het logistiek team	p 17
7.5 Vergaderingen	
7.6 Stand-by	
8 Extern overleg en samenwerking	p 18

1 Algemene opdracht en doelstellingen OIOC

1.1 Opdracht

Als Onthaal-, Oriëntatie- en Observatiecentrum wil 't Pasrel voor minderjarigen en hun gezinnen die in een problematische opvoedingssituatie zitten de situatie mee helpen uitklaren en een advies formuleren voor eventuele verdere hulpverlening.

1.2 Doelstelling

't Pasrel probeert samen met de minderjarige en zijn gezin te zoeken hoe er een "overgang" kan gerealiseerd worden, een weg van een problematische opvoedingssituatie (POS) naar een situatie waarin de onderlinge relaties door de betrokkenen als meer bevredigend worden ervaren. 't Pasrel wil, samen met het gezin, op zoek naar een uitweg uit de moeilijke opvoedingssituatie.

1.3 Strategieën

Om onze doelstelling te realiseren, maken we gebruik van meerdere strategieën:

- Ambulant werken
- Residentieel werken
- Aanbieden van een adempauze voor de minderjarige en zijn gezin
- 't Pasrel formuleert een advies voor aangepaste hulpverlening vanuit een neutrale invalshoek. Dit gebeurt:

-Vanuit een professioneel en multidisciplinair personeelskader

-Vanuit een deskundigheid, steunend op ontwikkelde methodieken en ervaringen op psychologisch en pedagogisch vlak. Dit houdt in dat er wekelijks supervisie is en dat er regelmatig vorming aangeboden wordt

-Vanuit een visie die gebaseerd is op de systemen- en communicatietheorie

-In samenspraak en samenwerking met de minderjarige en zijn gezin

-In samenspraak en samenwerking met de doorverwijzers en met andere betrokken diensten

-In alle neutraliteit

-In volle autonomie

-Indien nodig worden externe deskundigen ingeschakeld

2 Werkingsvisie

Onze werkingsvisie is gebaseerd op **9 werkprincipes**:

2.1 Contextueel en multimodaal werken

Ons Onthaal-, Oriëntatie- en Observatiecentrum werkt vanuit een visie op hulpverlening gebaseerd op de **systemen- en communicatietheorie**.

Dit houdt in dat onze invalshoek, naast de individuele mogelijkheden en beperkingen van de aangemelde jongere, vooral binnen het huidig gezinsfunctioneren ligt. 't Pasrel concentreert zich bijgevolg op relaties, interactie en communicatie binnen de systemen waarvan de jongere deel uitmaakt en waaraan hij participeert, in het bijzonder zijn gezinssysteem. De aangemelde problematische opvoedingssituatie zien wij als het resultaat van deze interactie. Veel aandacht gaat naar een omschrijving van de 'problematische situatie'. We gaan ervan uit dat ieder 'probleem' een geschiedenis heeft en gesitueerd is binnen een context. Binnen deze context spelen het maatschappelijk perspectief, overtuigingen, gewoonten en waarden (zowel van de gezinsleden als van de hulpverleners) een belangrijke rol. Tenslotte zien we het 'probleem' als een ongelukkige manier

van met elkaar en met situaties om te gaan. We proberen na te gaan hoe dit gebeurt en hoe het komt dat alternatieve omgangsvormen niet gebruikt worden.

Hulpverlening zien wij als een vorm van interactie, interactie tussen de hulpverlener, dit is 't Pasrel, en de cliënt. De cliënt betreft het gezin waarin een problematische opvoedings situatie wordt vastgesteld. Hulpverlening als vorm van interactie impliceert dat de hulpverlener participeert aan dit interactieproces. Dit betekent dat de interactie gericht is op beïnvloeding en verandering van de huidige interactiewijzen en het huidige gezinsfunctioneren. De doelstelling van de hulpverlening is een aanzet geven tot verandering, tot een andere aanpak, tot een gewijzigde omgang binnen het gezin. Dit wil zeggen dat 't Pasrel probeert nieuwe inzichten te creëren, zodat cliënten op termijn vanuit nieuwe inzichten leren handelen.

Een oriëntatie- en observatieperiode is bij uitstek een scharniermoment waarop alle betrokkenen de gelegenheid krijgen stil te staan bij wat voorafging aan de interventie door het OOC. Het is evident dat alle reeds bestaande gegevens, dossiers, verslagen en testresultaten worden verzameld en binnen de ruimere kijk op het gezinsfunctioneren worden ingepast. We werken daarvoor samen met de verwijzer, de vroegere hulpverleners, de school van de jongere en alle belangrijke betrokkenen. Het spreekt vanzelf dat wij ook rekening houden met de maatschappelijke situatie van de gezinnen die bij ons worden aangemeld. We houden er rekening mee dat ook maatschappelijke factoren hun invloed en betekenis hebben op de aangemelde problematiek (huisvesting, werksituatie, inkomen, ...)

We willen ook een sociaal-maatschappelijke rol opnemen, in die zin dat we aan preventie doen. Zo organiseren we informatiemomenten voor externen, in het bijzonder jongeren (vooral via bezoeken van en aan scholen). We vinden het zeer belangrijk dat jongeren leren dat er uitwegen zijn in schijnbaar uitzichtloze leefsituaties. Tenslotte wensen we een signaalfunctie op te nemen naar hogere instanties betreffende sociaal-maatschappelijke noden op het vlak van hulpverlening binnen onze regio.

2.2 Emancipatorisch en responsabiliserend werken

Wij zien zowel ouders als jongeren als handelingsbekwame mensen. Dit betekent dat we jongeren en ouders ernstig nemen en stilstaan bij hun kijk en hun beleving van "de problematische situatie". Bovendien gaan we er ook vanuit dat ze zelf hun beslissingen nemen en hun keuzen maken en dus verantwoordelijkheid dragen voor hun gedrag. Een logisch gevolg hiervan is dat we werken met een 'open deur' en niet met dwang. We wensen een aanbod te doen naar jongeren en hun gezin.

Met alle betrokkenen worden regelmatig evaluatiemomenten ingebouwd. Van bij het intakegesprek worden hun verwachtingen bevestigd. Tijdens een adviesbespreking (na 4 of 5 weken) worden de eerste hypothesen over mogelijke oriëntatie besproken. We gaan na in hoeverre alle betrokkenen zich hierin herkennen en zich verder kunnen engageren in de voorgestelde richting. Aan het einde van de oriëntatie wordt bekeken of alle betrokkenen achter het uiteindelijke oriëntatievoorstel staan en of de voorgestelde verdere hulpverlening een antwoord is op hun vraag. Uiteraard wordt met het cliëntensysteem op permanente basis geëvalueerd of de stappen die we zetten tijdens onze hulpverlening op hun maat zijn en of ze zich hierin kunnen engageren. We gaan er vanuit dat zowel jongere als ouders handelingsbekwame mensen zijn en zelf hun beslissingen en keuzen maken en daar zelf voor verantwoordelijk zijn. De evaluatiemomenten zijn bedoeld om stil te staan bij hoe het cliëntensysteem zich voelt bij de geboden hulpverlening en de krijtlijnen uit te tekenen voor het verdere verloop van de hulpverlening.

Uiteraard werken wij tijdens onze begeleiding aan motivatie. Indien cliënten toch vroegtijdig afhaken, trachten wij alsnog een advies te formuleren op basis van de ons reeds voor handen zijnde gegevens.

We besteden veel aandacht aan het responsabiliseren van de ouders. We moedigen hen aan naar oudercontacten te gaan op de school van hun kinderen, ook als die kinderen bij ons verblijven. We zullen de ouders altijd consulteren als er beslissingen moeten worden genomen over/voor hun kind. Ook als die beslissingen te maken hebben met dingen die banaal lijken (haar knippen, piercings etc...).

2.3 Competentieverhogend werken

Omdat we ervan uitgaan dat zowel jongeren als ouders handelingsbekwame mensen zijn die zelf keuzes maken en verantwoordelijkheid nemen, spreekt het vanzelf dat wij binnen onze werking competentieverhogend gaan werken.

Met de jongeren wordt in onze leefgroep aan zelfstandigheid gewerkt. Het multidisciplinaire team van begeleiders heeft oog voor de sociale vaardigheden waarover de jongere beschikt. De aanpak in de leefgroep is er, door het samenleven met andere jongeren, voortdurend op gericht om de sociale vaardigheden van de jongeren te vergroten. Jongeren kunnen in onze setting experimenteren met de aangeboden structuur en met duidelijke leefregels en afspraken.

Door het bieden van opvoedingsondersteuning willen we ouders hun competentie als opvoeder vergroten. Zo kan het onder meer gebeuren dat een residentieel dossier wordt omgezet in een ambulante oriëntatie (steeds in samenspraak met de verwijzer en betrokkenen). Dit gebeurt wanneer door onze interventie het gezinsfunctioneren dusdanig veranderd is dat de spanningen of de eventuele gevaarsituatie grotendeels wegvallen. Het is belangrijk dat alternatieve communicatie- en interactievormen in het gezinssysteem worden uitgetest onder begeleiding van ons centrum. We zullen er in de adviezen die we formuleren steeds op toezien dat de ouders, ook door volgende hulpverleners, ondersteund worden in hun opvoedende relatie met hun kinderen.

2.4 Modulair werken

Wij willen de volgende modules aanbieden:

- Korte mobiele en ambulante vraagverheldering en begeleiding voor kinderen en jongeren in een problematische opvoedingssituatie.
- Korte residentieële vraagverheldering en begeleiding voor kinderen en jongeren in een problematische opvoedingssituatie
- Korte residentieële diagnostiek en begeleiding voor kinderen en jongeren in een problematische opvoedingssituatie.
- Korte mobiele en ambulante diagnostiek en begeleiding voor kinderen en jongeren in een problematische opvoedingssituatie

Volgens onze opdracht binnen de Integrale Jeugdhulp worden deze modules toegelicht en verfijnd. Ze kunnen vanaf maart 2007 geraadpleegd worden in de Databank van de Integrale Jeugdhulpverlening.

Binnen deze modules kunnen wij zowel een oriëntatie als een observatie aanbieden. Omdat we de minst ingrijpende interventie wensen te doen, starten we steeds een dossier op als een oriëntatie (met zijn beperkingen in tijd). Wanneer uit onze analyse van het gezinsfunctioneren blijkt dat de vooropgestelde tijd onvoldoende ruimte biedt om tot een uitgewerkte oriëntatie te komen, wordt een omzetting naar observatie overwogen. Dit gebeurt steeds in overleg met de verwijzer en de betrokkenen. Hieruit blijkt duidelijk dat het enige verschil dat wij maken tussen oriëntatie en observatie zich situeert in de tijd. Een observatie is met andere woorden een doorgedreven intensieve oriëntatie.

2.5 Diverse expertise

We stellen onze pedagogische teams multidisciplinair samen. Alle teamleden hebben op zijn minst een diploma in een menswetenschappelijke richting. Daarnaast volgt elk teamlid een introductiecursus systeemdenken. We bieden jaarlijks de mogelijkheid aan 2 begeleiders om een langere opleiding te volgen. De supervisor (bijzondere functie) heeft een lange therapieopleiding genoten.

Onze invalshoek ligt zowel op de individuele mogelijkheden en beperkingen van de aangemelde jongere, als op het huidig gezinsfunctioneren. Wij concentreren ons op de relaties, op de interactie en op de communicatie binnen het systeem (of de systemen) waarvan de jongere deel uitmaakt. Wij zien de aangemelde problematische opvoedingssituatie als het resultaat van deze interactie. Daarom

kiezen wij ervoor om met alle betrokkenen aan het werk te gaan. We gaan intensief "aan huis" en zien de mensen in hun eigen gezinssituatie. Daarnaast observeren we de aangemelde jongere in ons centrum. Op basis van deze observaties stellen we, aan de hand van hypothesen betreffende de problematiek, een diagnose en doen we een voorstel, of meerdere voorstellen (advies) tot een andere aanpak, een gewijzigde omgang in het gezin. We proberen nieuwe inzichten te creëren.

We staan ook open voor andere invalshoeken om naar onze cliënten te kijken of om tot een diagnose te komen. Sommige van de bij ons aangemelde jongeren kampen immers met een problematiek die niet enkel vanuit het gezinsfunctioneren is te verklaren. Soms liggen medische oorzaken aan de basis van een of ander probleem, soms heeft het probleem te maken met een opgelopen trauma, soms met een geestelijke of lichamelijke handicap... Omdat wij te maken krijgen met de grootst mogelijke verscheidenheid aan aangemelde problemen, en dit bij jongeren van verschillende leeftijden willen we niet werken met standaard "testbatterijen". Ook al omdat we ervan overtuigd zijn dat het "moment" van een opname bij ons (vaak in crisis, in volle evolutie van de situatie) niet het meest geschikte is om een objectief beeld te krijgen van de manier waarop de jongere zijn problematiek beleeft of ervaart. Desalniettemin zijn we ervan overtuigd dat, in sommige gevallen, testing kan bijdragen tot het stellen van een betere diagnose en dus ook van een meer gericht advies.

We gaan na of er reeds testmateriaal voorhanden is uit het verleden en gaan dat verzamelen. Niet zelden zijn er reeds verschillende tests afgenomen door bijvoorbeeld CLB, ziekenhuizen, diensten GGZ, ... Vaak zijn deze instanties niet op de hoogte van mekaars werk. We gaan deze resultaten bundelen en brengen daarover verslag uit. Indien mogelijk gaan we uit deze resultaten conclusies trekken en ze meenemen in de diagnosestelling. Indien het niet zinvol lijkt om hieruit conclusies te trekken, bijvoorbeeld omdat de testen te lang geleden zijn afgenomen of omdat de situatie van de betrokkenen sindsdien danig is veranderd, gaan we na welke tests aangewezen of noodzakelijk zijn om een beter advies te kunnen formuleren.

We hebben een vast samenwerkingsverband met een groepspraktijk van 3 psychologen uit Kessel-Lo die een bijkomende opleiding kinderpsychotherapie- en diagnostiek genoten (Gluckers-KUL). We kunnen er terecht wanneer we een psychodiagnostisch belevingsonderzoek noodzakelijk achten of wanneer daar door de verwijzer wordt om gevraagd. Wij rapporteren de resultaten en adviezen van dit onderzoek in ons oriëntatie- of observatieverslag.

Daarnaast hebben wij, in de loop van de jaren, losse samenwerkingsverbanden opgebouwd met externe deskundigen. Wij verkiezen om op hun deskundigheid een beroep te doen wanneer de specifieke problematiek zulks vereist. Hierna volgen hiervan enkele voorbeelden:

Intelligentieonderzoek. Wanneer er twijfels bestaan omtrent de intellectuele mogelijkheden van een jongere (Zwak begaafd? Hoog begaafd? ...) wordt er een IQ-test afgenomen. Mogelijke discrepanties tussen mogelijkheden op verbaal en performantie vlak kunnen op die manier gedetecteerd worden. We doen hiervoor beroep op de CLB 's van de respectievelijke scholen. Deze diensten hebben psychologen in dienst die onderlegd zijn in het afnemen van deze testen en weten wanneer ze deze op het beste ogenblik en in de beste omstandigheden moeten afnemen. Een intelligentieonderzoek is ook noodzakelijk indien er een Vlaams Fonds dossier moet worden opgemaakt. Bovendien vindt er dan steeds een consultatie bij een psychiater plaats.

Aandacht- en concentratietesten. Afhankelijk van de mate waarin er sprake lijkt van aandacht- en concentratiemoelijkheden zal er uitgezocht worden welke instantie het meest aangewezen is om op een nauwkeurige manier een diagnose te stellen. We houden hierbij rekening met de hulpverleningsgeschiedenis, eerdere onderzoeken, de ernst en impact van de moeilijkheden... Wanneer het om lichte concentratiestoornissen lijkt te gaan, kan er appèl gedaan worden op het CLB, wanneer er eerder sprake lijkt van ADD of ADHD zal er beroep gedaan worden op een psychiater of op de dienst kinderpsychiatrie van het AZ-VUB van Jette.

Seksueel misbruik. Voor een belevingsonderzoek bij jongeren die met deze problematiek te maken hebben verkiezen wij te werken met mensen en diensten die in deze problematiek onderlegd zijn en er ervaring in hebben. Wij werken hiervoor samen met zowel de vertrouwenscentra van Jette als van Leuven.

Psychiatrische problematiek van de jongere (of de volwassene uit het gezin). Wanneer de problematiek van de jongere een psychiatrische component lijkt te hebben kunnen we voor consultgesprekken hieromtrent terecht bij de psychiater van het psychotherapeutisch centrum Molenbeek (PTC), of bij een andere psychiater. We kunnen hier terecht voor zowel gesprekken met de jongere zelf als voor consultgesprekken met de individueel begeleider (IB) en/of supervisor. Over de bevindingen van deze gesprekken wordt gerapporteerd in ons oriëntatie- of observatieverslag. Voor advies en/of informatie omtrent psychiatrische problematiek van een volwassene uit het gezin (meestal een ouder) gaan we te rade bij Het PTC, bij de DGGZ Zuid-Brussel of bij het Therapiecentrum van Vilvoorde.

Drugsproblematiek. We kunnen voor consultgesprekken, voor onderzoek en voor adviesgesprekken terecht bij de DGGZ Primavera en in de ambulante centra van De Spiegel (Asse en Brussel). Over de bevindingen van deze gesprekken wordt gerapporteerd in ons oriëntatie-of observatieverslag.

Tienerzwangerschap. We werken samen met de DGGZ VUB Sjerp. Zwangere meisjes die we in begeleiding hebben kunnen er terecht voor onderzoek, consult en advies. De mensen van Sjerp zijn ook bereid tot intensief overleg met de individueel begeleider van 't Pasrel zodat we de jongere in kwestie adequaat kunnen bijstaan.

2.6 Wetenschappelijk onderbouwd

We werken vanuit een professioneel en multidisciplinair personeelskader. Vanuit een deskundigheid, steunend op ontwikkelde methodieken en ervaringen op psychologisch en pedagogisch vlak. Dit houdt onder meer in dat er wekelijks supervisie is en dat er regelmatig vorming aangeboden wordt. Vanuit een visie gebaseerd op de systemen- en communicatietheorie. In samenspraak en samenwerking met de minderjarige en zijn gezin. In samenspraak en samenwerking met de doorverwijzers en met andere betrokken diensten en dit in alle neutraliteit en in volle autonomie. Indien nodig worden externe specialisten ingeschakeld. Dit houdt in dat er samengewerkt wordt met andere diensten, met psychiaters...

2.6.1 Verslaggeving

Het oriëntatie- of observatieverslag is ons product, het werkinstrument waarmee onze verwijzers en volgende hulpverleners aan de slag kunnen. De manier waarop we verslag uitbrengen van onze oriëntatie verloopt volgens een vastliggend stramien. Dit stramien is gebaseerd op de ervaringen die we in de loop van de voorbije jaren opdeden. We proberen zo volledig mogelijk en gefundeerd verslag uit te brengen en hanteren daarbij een vaste leidraad (zie kwaliteitshandboek). Onze verslagen worden steeds besproken met de jongeren en met hun gezin.

2.6.2 VTO-beleid

We hanteren een duidelijk en transparant VTO-beleid (vorming, training en opleiding) voor onze werknemers. "Vorming, Training en Opleiding verwijst daarbij naar het geheel van activiteiten en inspanningen dat het leren van professionele en vrijwillige medewerkers bevordert. Het gaat hierbij om de ontwikkeling van hun competenties met het oog op een beter, een meer kwaliteitsvol, functioneren in het vervullen van functies en taken die deel uitmaken van de opdracht en de missie van de organisatie en met het oog op het in staat stellen van de medewerkers om bij te dragen tot de kennisontwikkeling in de organisatie."

't Pasrel is ervan overtuigd dat VTO meer is dan enkel cursussen volgen en studiedagen bijwonen. Ook teamvergaderingen, supervisie, intervisie, interne werkgroepen, functioneringsgesprekken.... zijn vormen van VTO. Binnen de organisatie wordt veel belang gehecht aan het ontwikkelen van competenties. Tijdens de supervisie gaat naast de dossierbespreking regelmatig aandacht naar het individueel groeiproces. 't Pasrel is ervan overtuigd dat leren - opgevat als het wijzigen van het competentiereservoir van individuen en het kennisbestand van organisaties - een permanent gebeuren is. Leren van elkaar en uitwisselen van informatie zijn belangrijke aspecten binnen 't Pasrel. Vandaar dat er voldoende ruimte gecreëerd wordt voor werkgroepen, bespreken van thema's tijdens

de teamvergadering.... De visie van 't Pasrel is gebaseerd op de systemen- en communicatietheorie. Er wordt veel belang gehecht aan deze benadering, aan het integreren van deze manier van kijken en denken. Bijgevolg gaat er veel aandacht uit naar vorming, training en opleiding met betrekking tot dit theoretisch kader.

Nieuwe werknemers krijgen de kans om een introductie in de systemen- en communicatietheorie te volgen. In het verleden werd hiervoor beroep gedaan op de erkende opleidingscentra. Meestal ging het om een introductie van een vijftal dagen. Sinds 2004 wordt er jaarlijks een aanbod gecreëerd binnen het Amalgaam, een functioneel samenwerkingsverband van verschillende pluralistische voorzieningen binnen onze regio. Het betreft een introductie cursus verspreid over vier dagen, waarbij er vooral aandacht gaat naar de verschillende scholen binnen systeemtherapie, naar contextuele therapie, de houding van de hulpverlener. De belangrijkste basisbegrippen komen uitvoerig aan bod. Het inwerken van nieuwe werknemers gebeurt op verschillende niveaus. Verder wordt er een onderscheid gemaakt tussen collectieve vormingsbehoeften, individuele vormingsbehoeften en langdurige opleidingen. Jaarlijks wordt er ongeveer 40 uur uitgetrokken voor collectieve vorming. Ieder personeelslid van de pedagogische ploeg is verplicht de vorming te volgen die voor hem door 't Pasrel ingericht wordt. Eenmaal per jaar wordt er een interne vorming georganiseerd in functie van het begeleidingswerk. Deze vorming vertrekt steeds vanuit een systeemtheoretisch kader.

De supervisors krijgen jaarlijks per team een budget voor collectieve vorming ter beschikking. De supervisors zijn verantwoordelijk voor het samenstellen van dit vormingspakket. Er gaat hierbij zowel aandacht naar het optimaliseren van bepaalde vaardigheden als naar het aanbrengen van nieuwe ideeën, visies. Afhankelijk van het thema kunnen er intern mensen aangesproken worden, die vanuit hun opleiding en hun competenties tijd en middelen krijgen om zelf een vorming op touw te zetten. Dit proces gebeurt onder supervisie van de supervisors. Het voordeel is dat dergelijke vormingen op maat van 't Pasrel zijn en dat collega's de kans krijgen specifieke competenties verder te ontwikkelen. Het collectieve vormingspakket wordt jaarlijks geëvalueerd op de teams en bijgestuurd.

Naast de collectieve of interne vorming is er ook nood aan individuele of externe vorming. Dit biedt de kans aan personeelsleden van de pedagogische equipe om vorming te volgen die meer aansluit bij de persoonlijke interessesfeer of de persoonlijke noden. Bovendien leren werknemers op die manier andere diensten en andere werkvormen kennen.

In samenspraak met de supervisor wordt er gezocht naar een geschikt vormingsaanbod voor de pedagogische equipe. De vraag tot opleiding kan zowel vanuit de werknemer, vanuit de supervisor als vanuit de coördinator komen. De supervisor krijgt jaarlijks per team een budget ter beschikking.

Vanaf het derde jaar dat een personeelslid in 't Pasrel werkt, bestaat de mogelijkheid tot het volgen van een langdurige opleiding. Er dient een degelijke terugkoppeling naar de eigen functie-uitoefening te zijn. 't Pasrel geeft de voorkeur aan tweejarige opleidingen. Enerzijds omdat deze opleidingen meer aansluiten bij de werkopdracht en de doelgroep. Anderzijds omdat de tweejarige opleidingen het mogelijk maken dat meer begeleiders in een kortere periode een langdurige vorming kunnen genieten. Afwijkingen allerhande kunnen ten allen tijde aangevraagd worden, zullen besproken worden op de stafvergadering en dienen daar te worden goedgekeurd.

2.7 Werken met complementaire trajecten voor POS en MOF

Onze werkingsvisie impliceert dat we een 'als misdrijf omschreven feit' (MOF) beschouwen als een 'symptoom' dat voortvloeit uit een 'problematische opvoedingssituatie' (POS). Ook wanneer een jongere wordt aangemeld na een als misdrijf omschreven feit richten we ons voor de begeleiding op de relaties, interactie en communicatie binnen de systemen waarvan de jongere deel uitmaakt en waaraan hij participeert. In het bijzonder zijn gezinssysteem. De aangemelde problematische opvoedingssituatie zien wij als het resultaat van deze interactie. In die zin verschilt onze begeleiding en onze oriëntatie weinig of de jongere nu aangemeld wordt als POS dan wel als MOF. Een belangrijk uitgangspunt is dat we zowel ouders als jongeren zien als handelingsbekwame mensen. Dit betekent dat we jongeren ernstig nemen en stilstaan bij hun kijk en hun beleving van "de problematische situatie". Bovendien gaan we er ook vanuit dat ze zelf hun beslissingen nemen en hun keuzes maken en dus de volle verantwoordelijkheid dragen voor hun gedrag. Een logisch gevolg hiervan is dat we

werken met een 'open deur' en niet met dwang. We wensen een aanbod te doen naar jongeren en hun gezin. Wanneer zij dit aanbod afwijzen zijn wij niet in de mogelijkheid om hen daartoe te verplichten. Uiteraard werken wij tijdens onze begeleiding aan motivatie. Indien cliënten toch vroegtijdig afhaken trachten wij alsnog een advies te formuleren op basis van de ons reeds voor handen zijnde gegevens.

Dat neemt natuurlijk niet weg dat de begeleiding van jongeren, die worden aangemeld na een als misdrijf omschreven feit, dikwijls een specifieke component bevatten. We werken samen met BAS! (begeleidingsdienst alternatieve sancties) als er aan herstelbemiddeling moet worden gedaan. We begeleiden de jongere en zijn gezin in dat geval in het uitvoeren en plannen van de alternatieve sanctie.

2.8 Werken met versterkte regie en traject

Onze oriëntaties verlopen volgens een welomlijnd en vast stramien.

Wekelijks is er een overleg met de supervisor, waarin de gesprekken voorbereid en doelstellingen uitgetekend worden. Indien nodig kunnen er meerdere overlegmomenten met de supervisor ingelast worden.

Het intakegesprek/de opname

De intake is de eerste in een reeks van stappen, die de uitwerking van onze visie op hulpverlening mogelijk maakt. De bedoeling van een intake is het afsluiten van een "hulpverleningscontract". Het gaat hier over een engagement van het betrokken cliëntsysteem (minderjarige en zijn gezin) en het aftasten en afbakenen van dit engagement ten aanzien van de geboden hulpverlening. Tijdens de intake maken we een inventarisatie van alle belangrijke gegevens van het cliëntsysteem zodat het opstarten van de hulpverlening mogelijk wordt. Samen met het cliëntsysteem bekijken we wat wij hen kunnen aanbieden. De intake moet resulteren in een hulpverleningscontract waarbij de wederzijdse verwachtingen duidelijk zijn.

Bij de intake zijn aanwezig: de jongere, de ouders, de verwijzer (als externe regisseur), de individuele begeleider (als interne regisseur) en de coördinator.

Volgende punten komen aan bod:

- Het inwinnen van praktische informatie omtrent de minderjarige en zijn familie.
- Het verstrekken van informatie over de werking en de huisregels van 't Pasrel.
- Het verduidelijken van de hulpvraag. Het gesprek start met de vraag van de betrokkenen: wat ervaren zij als moeilijke situaties in hun huidige gezinsfunctioneren en wat zijn hun verwachtingen naar verandering. Dit wordt aangevuld met de vraag van de verwijzer. Er wordt gepoogd de probleemstelling te definiëren. Zelfs in deze inventarisatiefase geven wij een aanzet om hun kijk op de problemen te herkaderen binnen hun context en het aandeel van ieder van hen te detecteren. Binnen deze probleemaafbakening wordt de visie van 't Pasrel aan bod gebracht, namelijk dat zowel jongeren als ouders handelingsbekwame mensen zijn.
- Indien de betrokkenen zich akkoord verklaren met de vooropgestelde hulpverlening wordt de intake afgerond met de eerste praktische afspraken over de planning.

De jongere en zijn gezin krijgen een rondleiding door het gebouw en de jongere wordt voorbereid op integratie in de leefgroep.

Eerste week van de begeleiding

- Het intakegesprek nabespreken met de supervisor (indien nodig samen met de coördinator).
- Alle andere betrokken diensten of organisaties contacteren : telefonisch informatie inwinnen of afspraak maken. Indien er veel diensten betrokken zijn een datum voor een ronde-tafel-gesprek vastleggen.
- Belangrijke gegevens zeker zelf even checken. Zelfs evidenties kennen hun uitzondering.
- Beroep doen op contacten die 't Pasrel heeft om specifieke informatie na te trekken (juridisch, medisch,...) of beroep doen op collega's die gelijkaardige opdrachten gekregen hebben.
- Voldoende aandacht schenken aan de relatieopbouw met de jongere. De jongere helpen bij het vinden van zijn plaats in de groep.

Tweede week van de begeleiding

- Uitdiepen van de intakegegevens (o.a. hulpvraag) en verder verzamelen van gegevens.
- Werken aan de schriftelijke verslaggeving : identificatiegegevens, aanmeldingsproblematiek, historiek, medische gegevens, aanpassing in de leefgroep (leggen van contacten), eerste hypothesen.

Derde week van de begeleiding

- In overleg met de supervisor een duidelijke lijn uittekenen van wat bij de oriëntatie- opdracht behoort en wat voor de diensten na 't Pasrel is.
- In overleg met de supervisor uitzoeken welke voorziening het best kan ingaan op de hulpvraag van de cliënten. Soms zal het nodig zijn om meerdere sporen te volgen en meerdere mogelijkheden uit te zoeken. Contact opnemen met voorzieningen en de wachtlijst checken.
- Verslag verder afwerken in functie van de bespreking op team.
Zijn ongeveer klaar tegen de bespreking : Aanmelding en Gezinsgeschiedenis.
Zijn deels klaar (belangrijkste onderdelen) : Gegevens minderjarige, Hypothesen en Advies.
- In overleg met de supervisor een aantal vragen voorbereiden die op team kunnen behandeld worden.

Vierde of vijfde week van de begeleiding

- Uitgebreide bespreking op team.
- Direct na de bespreking op het team spreekt de begeleider met de supervisor af wanneer het verslag in zijn definitieve versie af zal zijn (uiterlijk na 7 weken) en aan haar/hem overhandigd zal worden.
- Verder uitwerken van de oriëntatie : concrete afspraken maken met voorzieningen, bij terugkeer naar huis langere weekends invoeren.
- Vervolledigen van het verslag.

Vijfde of zesde week van de begeleiding

- Aviesbespreking met het gezin en de consulent.
- Verder werken in functie van de vooropgestelde doelstellingen.
- Concretiseren en realiseren van de oriëntatie. Uiterlijk in deze week moeten intakes gepland zijn.
- Vervolledigen van het verslag.

Zesde en zevende week van de begeleiding

- Intakes in andere voorzieningen : het is belangrijk dat zowel de jongere als de ouders voorbereid worden op wat er van hen verwacht wordt tijdens de intake en op hoe een intake zal verlopen. Vaak is het goed dat de jongere voordien een aantal vragen noteert. Voor de cliënten is het vaak de zoveelste keer dat ze hun verhaal moeten doen. Indien ze daar op voorbereid zijn, lukt dat meestal wel. Het is ook aangewezen om samen met de cliënten na te gaan welke werkpunten er zijn. Thema's waar niet uitgebreid op ingegaan werd tijdens het verblijf op 't Pasrel, kunnen duidelijk doorgegeven worden tijdens deze intake (en via het verslag). Ook hierop worden de cliënten voorbereid.
- Verder realiseren van de oriëntatie en doorverwijzing.
- Afwerken van het verslag.

Zevende week van de begeleiding

- Verslag indienen bij de supervisor.
- Doorgeven aan de supervisor en de coördinator op welke datum het dossier normaal wordt afgesloten.
- Afwerken van de vooropgestelde doelstellingen.
- De jongere voorbereiden op het vertrek (zie tekst 'afscheid nemen').

Achtste en negende week van de begeleiding

- Bespreking van het oriëntatieverslag met de betrokkenen.
- De school op de hoogte brengen van het vertrek van de jongere.
- Diensten waar niet zal naar doorverwezen worden, afbellen.

- Andere betrokken hulpverleners op de hoogte brengen van het afsluiten van de oriëntatie.
- Vertrek van de jongere
- Bespreken van het eindverslag met de supervisor.

Naast het vaste stramien van het verloop van onze begeleidingen kiezen we voor elk dossier een 'interne regisseur' in de figuur van de individuele begeleider. Elke individuele begeleider is tegelijk leefgroepbegeleider en gezinsbegeleider. We kiezen voor deze werkvorm omdat we het belangrijk vinden dat iemand zich een totaalbeeld kan vormen over de jongere en zijn gezin. Op die manier gaat er geen informatie verloren. Het spreekt vanzelf dat dit van de begeleiders een grote mate van maturiteit vraagt en de vaardigheid om meervoudig partijdig te werken. Daarin wordt de begeleider ondersteund door de supervisor. We beschouwen onze verwijzer (de consulent) als de 'externe regisseur' van elke oriëntatie en van de toekomstige hulpverlening. Na het intakegesprek wordt de consulent regelmatig op de hoogte gehouden van het verloop van de oriëntatie en van de begeleiding. We organiseren steeds een adviesbespreking waarbij de consulent, de jongere en zijn gezin aanwezig zijn. Bij het afsluiten van elke begeleiding ontvangt de consulent ons oriëntatieverslag.

2.9 Veiligheid

Via vorming en voortdurende ondersteuning willen wij onze begeleiders en de jongeren die ons worden toevertrouwd zoveel als mogelijk wapenen tegen elke vorm van agressie. We organiseren daarvoor op regelmatige basis collectieve vorming over het omgaan met agressie. In het verleden deden we daarvoor beroep op de vzw Balans. We stimuleren onze begeleiders om deel te nemen aan externe vormingen over dit onderwerp (zie 6.2 VTO beleid). We beschouwen de jongeren als handelingsbekwaam en verantwoordelijk. We betrekken hen zo veel als mogelijk in het verloop van hun oriëntatie en houden hen op de hoogte van de stappen die we zetten. Op die manier voelen jongeren zich gehoord en au sérieux genomen. Dat creëert een zekere 'verbondenheid' en we merken dat die preventief werkt wat agressie betreft. Als agressie zich, spijtig genoeg, toch voordoet hanteren we een duidelijke 'procedure agressie' (zie kwaliteitshandboek). Op die manier weet elke begeleider wat hem of haar te doen staat. We voorzien via GSM een snel oproepbare backup wanneer begeleiders alleen staan in de leefgroep en onderzoeken of er een noodknopsysteem kan geïnstalleerd worden. We hebben een samenwerkingsverband met de dienst slachtofferhulp waar begeleiders die geconfronteerd werden met agressie terecht kunnen als ze dat wensen.

Naar analogie met onze procedure agressie hanteren we ook een 'procedure drugs', wanneer we druggebruik vermoeden, en een 'procedure seinen', om kort op de bal te kunnen spelen wanneer een kind of jongere tegen advies ons centrum verlaat, of niet tijdig terugkeert na school of weekendbezoek (zie procedures uit kwaliteitshandboek).

3. Concrete werking

3.1 Toegangspoort

Het opstarten van een oriëntatie in 't Pasrel gebeurt in opdracht van het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg, de Jeugdrechtbank (een beslissing van de Jeugdrechter wordt aangemeld via de Sociale Dienst Jeugdrechtbank) of het OCMW. Zij zijn onze directe verwijzers. Andere hulpverleners (de indirecte verwijzers) of de cliënt zelf kunnen niet rechtstreeks bij ons terecht en dienen hun vraag te richten aan deze directe verwijzers, in eerste instantie aan het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg. Zij zullen dan samen met deze hulpverlener en/of het cliëntsysteem evalueren of een oriëntatie aangewezen is. Als OOC hebben wij opnameplicht, een dossier kan door ons dus niet geweigerd worden, tenzij bij al onze plaatsen bezet zijn.

3.2 Telefonische aanmelding

Principieel opteren we ervoor dat de opname voorafgegaan wordt door een telefonische aanmelding door de doorverwijzer. Dit telefonisch contact vormt het eerste stuk van het individuele dossier van de minderjarige. De neerslag van de aanmelding komt bij de coördinator terecht die het opnamebeleid uitstippelt en in overleg met de verwijzer een intakemoment afspreekt. Indien onmiddellijke opname niet kan, hanteren we een wachtlijst waarbij we trachten zo snel mogelijk een antwoord te bieden. Het centrum kan bijvoorbeeld volzet zijn of (gezien de infrastructuur) volzet voor één van beide geslachten.

3.3 Kennismaking

De mogelijkheid bestaat dat een jongere of het gezin op kennismaking komt in ons centrum, voor wat meer concrete informatie over onze werking, zonder in te gaan op de inhoud van de problematiek van het cliëntstelsel.

3.4 Intake/Opname

Het intakegesprek is de eerste in een reeks van stappen, die de uitwerking van onze visie op hulpverlening mogelijk maakt. De bedoeling van een intake is het afsluiten van een "hulpverleningscontract". Het gaat hier over een engagement van het betrokken cliëntstelsel (minderjarige en zijn gezin) en het aftasten en afbakenen van dit engagement ten aanzien van de geboden hulpverlening. Tijdens de intake maken we een inventarisatie van alle belangrijke gegevens van het cliëntstelsel zodat het opstarten van de hulpverlening mogelijk wordt. Samen met het cliëntstelsel bekijken we wat wij hen kunnen aanbieden. De intake moet resulteren in een hulpverleningscontract waarbij de wederzijdse verwachtingen duidelijk zijn.

Bij de intake zijn aanwezig: de jongere, de ouders, de verwijzer, de individuele begeleider en de coördinator. Volgende punten komen aan bod:

- Het inwinnen van praktische informatie omtrent de minderjarige en zijn familie.
- Het verstrekken van informatie over de werking en de huisregels van 't Pasrel.
- Het verduidelijken van de hulpvraag. Het gesprek start met de vraag van de betrokkenen: wat ervaren zij als moeilijke situaties in hun huidige gezinsfunctioneren en wat zijn hun verwachtingen naar verandering. Dit wordt aangevuld met de vraag van de verwijzer. Er wordt gepoogd de probleemstelling te definiëren. Zelfs in deze inventarisatiefase geven wij een aanzet om hun kijk op de problemen te herkaderen binnen hun context en het aandeel van ieder van hen te detecteren. Binnen deze probleemafbakening wordt de visie van 't Pasrel aan bod gebracht, namelijk dat zowel jongeren als ouders handelingsbekwame mensen zijn.
- Indien de betrokkenen zich akkoord verklaren met de vooropgestelde hulpverlening wordt de intake afgerond met de eerste praktische afspraken rond de planning.

De jongere en zijn gezin krijgen een rondleiding door het gebouw en de jongere wordt voorbereid op integratie in de leefgroep.

3.5 Ambulant - residentieel

Ons standpunt is dat we de minst ingrijpende interventie in het gezinsfunctioneren wensen te doen. Principieel geven we de voorkeur aan een ambulante oriëntatie. Een uithuisplaatsing is steeds een zeer ingrijpend gebeuren voor zowel de jongere als het gezin (of systeem) van herkomst en dient zodoende vermeden te worden. Bovendien kan, wanneer de jongere in zijn gezinssysteem blijft functioneren, gemakkelijker geobserveerd worden waar het fout loopt. Dit is echter niet altijd mogelijk of wenselijk. Residentiële oriëntatie is aangewezen als de problematische opvoedingssituatie van die aard is dat het gezinsfunctioneren ernstig verstoord is. In die situatie is een verder samenleven voor geen van de betrokkenen een goede zaak. Reden hiervan kan zijn dat de situatie voor één of meer van hen een ernstig gevaar inhoudt of dat de spanningen zo hoog oplopen dat een rustig exploreren van de situatie niet meer tot de mogelijkheden behoort. Dikwijls wordt een situatie ook residentieel aangemeld. We zien het echter als onze taak om tijdens de intake na te gaan of dit wel de meest

aangewezen interventie is binnen dit systeem en dit in overleg met de verwijzer en het betrokken gezin.

Bovenstaande kan ook een reden zijn dat een in aanvang ambulante dossier na verloop van tijd wordt omgezet in een residentiële oriëntatie, omdat de situatie dusdanig verergerd is ofwel omdat een verdere analyse zaken aan het licht brengt die een uithuisplaatsing noodzakelijk maken. Het omgekeerde behoort evenzeer tot de mogelijkheden. Een residentieel dossier kan omgezet worden in een ambulante oriëntatie, steeds in samenspraak met de verwijzer en betrokkenen. Dit gebeurt wanneer door onze interventie het gezinsfunctioneren dusdanig veranderd is dat de spanningen of de eventuele gevaarssituatie grotendeels wegvallen.

Het is belangrijk dat alternatieve communicatie- en interactievormen in het gezinssysteem worden uitgetoetst onder begeleiding van ons centrum. Wanneer een oriëntatie ambulante verloopt gaan we er vanuit dat de jongere enkele malen participeert aan de activiteiten die door 't Pasrel worden aangeboden. De bedoeling hiervan is om de jongere ook buiten zijn gezinssysteem te zien functioneren. Bovendien creëren we zo de mogelijkheid dat andere collega's zich een beeld vormen van de jongere, zijn gedrag en omgangsvormen zodat een evaluatie en ondersteuning door het pedagogische team efficiënter kan verlopen.

3.6 Onthaal - Oriëntatie - Observatie

3.6.1 Onthaal

In onze praktijk worden we niet frequent geconfronteerd met onthaalvragen. De ervaring leert ons dat het merendeel van deze vragen uiteindelijk resulteren in een oriëntatieopdracht. Vaak gebeurt dit omzetten reeds bij de intake. Tijdens de intake staan we stil bij de vraag: "Wat loopt fout in het systeem van herkomst van deze jongere, dat hij er momenteel niet meer kan functioneren?". Wij bekijken hoe het systeemfunctioneren kan herschikt worden zodat een gezonde deelname van de jongere weer mogelijk wordt.

3.6.2 Oriëntatie - observatie

Gezien onze principiële opstelling dat we de minst ingrijpende interventie wensen te doen, starten we steeds een dossier op als een oriëntatie (met zijn beperkingen in tijd). Wanneer uit onze analyse van het gezinsfunctioneren blijkt dat de vooropgestelde tijd onvoldoende ruimte biedt om tot een uitgewerkte oriëntatie te komen, wordt een omzetting naar observatie overwogen. Dit gebeurt steeds in overleg met de verwijzer en de betrokkenen. Hieruit blijkt duidelijk dat het enige verschil dat wij maken tussen oriëntatie en observatie zich situeert in de tijd. Een observatie is met andere woorden een doorgedreven intensieve oriëntatie.

3.7 Begeleiding

Een oriëntatieperiode is bij uitstek een scharniermoment waarop alle betrokken partijen de gelegenheid krijgen stil te staan bij wat voorafging aan de interventie door het OOC. Het is evident dat alle reeds bestaande gegevens, dossiers, verslagen en testresultaten worden verzameld en binnen de ruimere kijk op het gezinsfunctioneren worden ingepast. Met alle betrokkenen worden regelmatig evaluatiemomenten ingebouwd. Op de adviesbespreking wordt met alle betrokkenen geëvalueerd in hoeverre we een zicht kregen op de aangemelde probleemsituatie. Ook worden de eerste hypothesen betreffende de problematiek besproken. We gaan na in hoeverre alle betrokken partijen zich hierin herkennen en zich verder kunnen engageren in de vooropgestelde richting. Er wordt bekeken of alle betrokkenen achter de uiteindelijke oriëntatie staan en of de voorgestelde verdere hulpverlening een antwoord biedt op hun vraag. Uiteraard wordt met het cliëntsysteem op permanente basis geëvalueerd of de stappen die we zetten tijdens onze hulpverlening op hun maat zijn en of ze zich hierin kunnen engageren. Tenslotte gaan we er vanuit dat zowel jongere als ouders handelingsbekwame mensen zijn en zelf hun beslissingen en keuzen maken en daar zelf voor verantwoordelijk zijn.

Elke begeleiding en oriëntatie gebeurt in permanent overleg met de verwijzer. De verwijzer is aanwezig bij de intake en de adviesbespreking. Daarnaast zal de individuele begeleider regelmatig

contact houden met de verwijzer om hem op de hoogte te houden van het verloop van de begeleiding.

Naast het verzamelen van de reeds bestaande informatie in de vorm van verslagen e.d. is het de taak van 't Pasrel om een actuele op-punt-stelling te maken van de minderjarige, zijn gezin en de probleemsituatie. Dit doen we zowel aan de hand van gesprekken en interviews als aan de hand van eventuele testresultaten, observaties van gedrag, communicatie en interactie van de minderjarige en het systeem. De observaties gebeuren zowel door de individuele begeleider als door het team. Dit doen we met de grootste omzichtigheid omdat we er op staan om de minst ingrijpende interventie te doen. Dit wil ook zeggen dat we terreinen waar het goed verloopt niet onnodig zullen alarmeren. Aan de hand van stelselmatig verworven inzichten worden werkbare hypothesen uitgetekend en getoetst in gesprekken en contacten met de minderjarige en de andere betrokken partijen. Dit leidt op zijn beurt tot nieuwe inzichten die opnieuw via werkbare hypothesen worden getoetst in een volgende begeleidingsstap. Tussen het verwerven van inzicht en de toetsing van hypothesen bestaat een voortdurende wisselwerking. Dit alles gebeurt in nauw overleg met de supervisor en het pedagogisch team.

De begeleiding van een minderjarige op 't Pasrel is een continu proces dat een aanvang neemt bij het allereerste (telefonisch) contact. Elke begeleiding resulteert in een uitgebreid verslag. Dit verslag is voor ons een werkinstrument doorheen de begeleiding en moet resulteren in werkbare hypothesen over de problematiek. Deze hypothesen (en de toetsing ervan) vormen de basis voor onze begeleiding en de uiteindelijke adviezen voor de verdere oriëntatie en verwijzing. Het verslag zal bij beëindiging van de begeleiding overhandigd worden aan de verwijzer en aan de diensten naar wie wij doorverwijzen.

3.8 Verwijzing/oriëntatie

Tijdens de hulpverlening wordt er, op basis van de diagnose, een gerichte oriëntatie voor de jongere uitgewerkt. Met alle betrokken partijen worden er regelmatig evaluatiemomenten ingebouwd. Op de adviesbespreking, na een vijftal weken, worden de eerste hypothesen over de problematiek besproken en gaan we na in hoeverre alle betrokken partijen zich erin herkennen. Er wordt bekeken of iedereen achter de vooropgestelde oriëntatie staat en of de verdere hulpverlening een antwoord biedt op hun vraag.

4 Doelgroep

't Pasrel heeft een erkenning voor drie huizen: 12 plaatsen in Schaarbeek voor de leeftijdscategorie 3 tot 18 jaar, 11 plaatsen in Vilvoorde eveneens voor de leeftijdscategorie van 3 tot 18 jaar en 9 plaatsen in Halle voor de leeftijdscategorie 0 tot 18 jaar. Deze plaatsen omvatten zowel ambulante als residentiële begeleidingen.

In de praktijk blijkt het samenleven binnen één leefgroep met verschillende leeftijden best werkbaar. In sommige gevallen oefent dit zelfs een stabiliserende invloed uit. We werken met gemengde leefgroepen omdat we ervan overtuigd zijn dat dit het meest natuurgetrouwe milieu is voor zowel kinderen als adolescenten. Verder richten we ons naar Nederlandstalige jongeren en hun gezinnen binnen de regio Brussel-Halle-Vilvoorde. Nederlandstalig verwijst naar die gezinssystemen waarvan minstens de jongere Nederlandstalig is en/of naar het Nederlandstalige onderwijs gaat. Gezien we een Nederlandstalig centrum zijn, met Nederlandstalige hulpverleners, behouden we ons het recht om gezinssystemen waarvan belangrijke betrokkenen uitsluitend Franstalig zijn tijdelijk op de wachtlijst te plaatsen. Zodra er een begeleider voorhanden is die een Franstalig dossier kan begeleiden wordt tot opname overgegaan.

5 Regio

't Pasrel richt zich op de regio Brussel-Halle-Vilvoorde. De drie huizen zijn vlot bereikbaar met het openbaar vervoer. Door de specifieke werkwijze zijn wij genoodzaakt ons te beperken tot deze regio. Een intensieve aanpak van de totale problematische opvoedingssituatie vereist namelijk dat het ganse gezinssysteem betrokken wordt in de begeleiding. Daar het gezin regelmatig wordt uitgenodigd moet het centrum vlot bereikbaar zijn. Bovendien bezoeken wij frequent de leefomgeving van de jongere (het gezin, familie, de school, en andere relevante systemen waaraan de jongere participeert). De informatie vanuit de leefomgeving is belangrijk voor de diagnose, interventie, beïnvloeding en verandering. We gaan er in eerste instantie vanuit dat de jongere terugkeert naar zijn milieu van herkomst. Dit betekent dat de jongere vlot contact moet blijven onderhouden met zijn normale leefomgeving. Een te grote afstand ten opzichte van zijn milieu zal hem deze kansen ontnemen.

6 Verwijzers

We wensen nogmaals aan te geven dat de toegangspoort enkel via de Jeugdrechter, het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg of het OCMW verloopt. Zij zijn onze enige directe verwijzers. Bij een doorverwijzing verwachten we een heel concrete vraag: wat is de problematiek en wat is reeds gebeurd? Wat zijn de verwachtingen ten aanzien van onze hulpverlening? Het is zeer belangrijk dat de verwijzende instantie aanwezig is op de intake omdat een hulpverlenings-contract niet kan aangegaan worden zonder de verwachtingen van alle betrokkenen te kennen. Eens de jongere opgenomen verwachten we zelfstandig en autonoom te kunnen werken. Uiteraard blijft er een permanent overleg met de verwijzer zodat deze op de hoogte blijft van het hulpverleningsproces.

7 Organisatiemodel

7.1 De directie

De directeur draagt de verantwoordelijkheid voor de drie huizen (Schaarbeek en Vilvoorde, en in de nabije toekomst ook Halle) en is de eindverantwoordelijke over alle terreinen ten aanzien van de opdrachtgever. De directeur is de schakel tussen het personeel en de Raad van Bestuur. De directeur vertegenwoordigt de dienst naar buiten uit en beheert de public relations.

7.2 Het pedagogisch team

7.2.1 De coördinator

Elk centrum beschikt over een coördinator. De coördinator neemt het dagelijkse beheer van zijn centrum waar, binnen de grenzen zoals ze bepaald zijn door de Raad van Bestuur en onder de leiding van de directeur. Dit dagelijkse beheer omhelst zowel een inhoudelijk als een organisatorisch en praktisch takenpakket:

- Zorgen dat de doestellingen van 't Pasrel door het team op een kwaliteitsvolle manier gerealiseerd worden.
- De interne organisatie vormgeven.
- De financiële en materiële situatie van zijn afdeling opvolgen.

7.2.2 De begeleiders

Voor elk dossier wordt een begeleider (één der opvoeders of de maatschappelijk werker) aangeduid die de volledige verantwoordelijkheid draagt voor het totale dossier. Vanuit onze visie, waarbij de klemtoon ligt op interactie, communicatie en het gezinsfunctioneren kan de begeleiding van een dossier onmogelijk opgesplitst worden in een psychologische analyse, een maatschappelijk onderzoek en een observatie vanuit de leefgroep. Een totale kijk op het gezinssysteem van de jongere moet gehanteerd worden. Het is evident dat de begeleider alle contacten met de jongere en diens omgeving (het gezin, de familie, de school en de ruimere context) voor zijn rekening neemt, gezien

anders tal van verbanden over het hoofd kunnen gezien worden. De jongere brengt tal van invloeden in de leefgroep binnen van de school of andere systemen waaraan hij participeert. Indien we een globale kijk op de problematiek willen krijgen, moet de jongere opgevolgd worden doorheen al deze systemen die bepalend zijn voor zijn gedrag en handelen. Zo kan de verzamelde informatie gebundeld blijven en wordt ze niet versplinterd over verschillende disciplines met elk hun kijk en invalshoek.

De interventies die dienen te gebeuren met het oog op verandering gebeuren binnen deze verschillende systemen vanuit een eenduidige kijk door de individuele begeleider. In overleg met de supervisor en het team neemt de individuele begeleider alle beslissingen en keuzen dienaangaande. Ook de uiteindelijke verslaggeving behoort tot de verantwoordelijkheid van de begeleider. De begeleider is zowel leefgroepbegeleider, individueel begeleider van een jongere als gezinsbegeleider. Hierdoor worden ervaringen uit de leefgroep, de inhoud uit de individuele gesprekken met de jongere en met het gezin gemakkelijk en efficiënt op elkaar afgestemd. Op deze manier krijgt de begeleider een totale kijk op de problemen van de jongere en zijn gezin van herkomst. We willen echter beklemtonen dat begeleiden een groepsgebeuren is van de totale pedagogische equipe en hun gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het is geen individueel, maar een multidisciplinair gebeuren. De individuele begeleider pleegt namelijk voortdurend overleg met het pedagogisch team en de supervisor. Ook de verwijzer blijft voortdurend betrokken in dit proces.

7.2.3 Leefgroepverantwoordelijke

Eén van de acht begeleiders is "trekker" van de leefgroep. Deze begeleider tracht het systemisch werken in de leefgroep te bewaken en inhoudelijke thema's uit te werken die betrekking hebben op de leefgroep. Om deze verantwoordelijkheid op zich te nemen, wordt de leefgroepverantwoordelijke vrijgesteld van een begeleiding.

De leefgroepverantwoordelijke zit wekelijks het leefgroeptoverleg voor. Het opmaken van de planning van de vakanties, in samenwerking met de begeleiders en het bewaken van de budgetten met betrekking tot de leefgroep, horen eveneens tot zijn takenpakket, dit steeds in overleg met de coördinator. De leefgroepverantwoordelijke krijgt ook het mandaat om begeleiders aan te spreken over de concrete werking van de leefgroep.

7.2.4 De supervisor

De supervisor (bijzondere functie) heeft een staffunctie. Hij bewaakt de toepassing van de werkingsvisie binnen de begeleidingen en bouwt mee aan de verdere ontwikkeling ervan. Hij heeft een superviserende functie naar de individuele begeleiding en draagt de eindverantwoordelijkheid over de kwaliteit van de begeleidingen. Hij coacht hiertoe de individuele begeleiders in het kader van hun begeleidingen. Hiertoe heeft hij een wekelijkse supervisie met elke individuele begeleider. De bijzondere functie draagt ook de eindverantwoordelijkheid over de verslaggeving. Dit betekent dat hij elk verslag inhoudelijk controleert en zo nodig herwerkt. De supervisor werkt nauw samen met de coördinator en brieft hem zowel over de voortgang van de dossiers als over het functioneren van de individuele begeleiders binnen hun begeleidingen.

7.3 Het administratief team

't Pasrel beschikt over volgende administratieve medewerkers:

- medewerker in de boekhouding;
- medewerker in de loon- en personeelsadministratie;
- administratief medewerker – preventieadviseur;
- medewerker IT-ondersteuning.

Deze medewerkers werken in opdracht van de directeur en het directiecomité. Naast hun hoofdopdracht staan zij ook in voor de secretariaatspermanentie en vervullen zij algemene administratieve taken.

7.4 Het logistiek team

7.4.1 Klussen

De klusjesmannen staan in voor het onderhoud van de drie huizen.

7.4.2 Koken

De logistieke kracht koken runt het huishouden. Dit wil zeggen dat hij het voedingsbudget beheert, boodschappen doet, maaltijden kookt en de was en strijk doet. Hij werkt in nauw overleg met de coördinator.

7.4.3 Poetsen

Deze logistieke kracht poetst het huis.

7.5 Interne vergaderingen

We onderscheiden volgende interne overlegmomenten die uiteraard aansluiten bij het organigram van 't Pasrel vzw:

1. Op het niveau van de inrichtende macht: de Algemene vergadering en de vergadering van de Raad van bestuur.
2. Op het niveau van het dagelijks bestuur en het pedagogisch beleid: de vergadering van het directiecomité en de stafvergadering; aangevuld met regelmatig individueel overleg tussen de directeur en de coördinator, de coördinator en de supervisor, en het supervisorenoverleg.
3. Op het niveau van de teams:
 - Voor de pedagogische teams: de teamvergadering, aangevuld met individueel overleg tussen supervisor en begeleider, coördinator en leefgroepverantwoordelijke, het leefgroepoverleg, en het overleg van de leefgroepverantwoordelijken.
 - Voor het administratief team: het secretariaatsoverleg.
 - Voor het logistiek team: het groot logistiek overleg.
 - Ad hoc werkgroepvergaderingen.
4. Op het niveau van het personeel:
 - Het preventieoverleg m.b.t. preventie en welzijn op het werk.
 - Het personeelsoverleg (tweemaal per jaar op de teams).
5. Op het niveau van de gebruikers:
 - Het groepsgesprek.

7.6 Stand-by

Elke medewerker kan ten alle tijde, hetzij persoonlijk, hetzij telefonisch terecht bij 1 van de stafleden (coördinatoren, supervisoren of directie) voor consult en advies in moeilijke situaties.

8. Extern overleg en samenwerking

Overleg	Deelnemers	Frequentie	Inhoud	Wie
Het Amalgaam Directie-overleg	Directie vzw Tonuso, vzw Terranga, vzw De Trommel, vzw De Dam, vzw 't Pasrel, vzw Malpertuus	Om de twee maanden	Samenspraak Werkgevers-materie (verslag)	Directeur
Werkgroep vorming Het Amalgaam	Inhoudelijk verantwoordelijken van het Amalgaam	Om de twee maanden	Uitwerken van gemeenschappelijke vormen (verslag)	Supervisor Schaarbeek
Intervisiegroep Het Amalgaam	Supervisors/coördinatoren van het Amalgaam	Drie keer per jaar	Uitwisseling van inhoudelijke thema's en eigen functioneren (verslag)	Supervisors en Coördinatoren
Provincie Vlaams-Brabant; Plenaire vergadering BJB (Overlegplatform Bijzondere Jeugdbijstand)	Geïnteresseerden uit de BJB Brussel-Halle-Vilvoorde	Twee keer per jaar	Thema's ivm BJB (verslag)	Coördinatoren en/of directeur
Stuurgroep Plenaire vergadering BJB			Thema's ivm BJB, voorbereiding van plenaire vergadering BJB	Directeur
IJH *Regionale stuurgroep Brussel (Martine Puttaert is voorzitter)	Directie sectoren werkzaam in de Jeugdzorg; 2 afgevaardigden per sector (K&G, CLB, BJB, CGGZ, AWW, VAPH, VK, alloctonensector, VGC, BWR, cliëntvertegenwoordiging, jongerenvertegenwoordiging)	Maandelijks	Overleg ivm jeugdzorg in Brussel. Concreet; 8 à 9 doelfiches : Casusoverleg, Cliëntparticipatie, samenwerking met Franstalige diensten, CNW, ... (verslag)	Geen deelname vanuit 't Pasrel
IJH P(P)O Platvorm (Problematische) Opvoedingssituaties	Organisaties in jeugdhulpverlening en Marian Haspeslagh van IJH	Om de 2 maanden	Praktijkoverleg van de netwerken RTJ	Begeleider Vilvoorde
*Overlegplatform Bijzondere Jeugdbijstand *Arrondissement Leuven en Brussel-Halle-Vilvoorde *Referentiegroep IJH (Oswald is voorzitter)	Directies BJB, regioverantwoordelijke BJB, CBJ, Sociale dienst Jeugdrechtbank	Maandelijks	Vorbereiding regionale stuurgroep (verslag)	Geen deelname vanuit 't Pasrel
IJH Stuurgroep CNW Brussel (Martine Puttaert zit vergadering voor)	Directie sectoren werkzaam in de jeugdzorg, VK	Ligt stil	CNW (krijtlijnen uittekenen, evalueren en bijsturen, praktijkoverleg) (verslag)	Coördinator Schaarbeek

IJH Stuurgroep CNW Halle-Vilvoorde (Yvette Konings zit vergadering voor)	Directie sectoren werkzaam in de jeugdzorg, VK	Om de 2 maanden	CNW (krijtlijnen uittekenen, evalueren en bijsturen, praktijkoverleg) (verslag)	Coördinator Vilvoorde
Federatievergadering OOOC	Leden federatie OOOC	Om de twee maanden	Samenspraak (verslag)	Directeur
PPJ Werkgroep residentieel	PPJ leden met residentieële werkvorm	Om de drie maanden	Werkgevers thema's aanbrengen (verslag)	Directeur
PPJ *ROG-VBB (Regionale Overleggroep-Vlaams Brabant-Brussel)		Om de twee maanden	Algemeen Beleid BJB Samenspraak (verslag)	Directeur
TOOL-overleg	Voorzieningen Leuven en Brussel	2 keer/jaar	Themagroep	Coördinator Schaarbeek
PPJ; Denktank toegangspoort IJH		maandelijks		Coördinator Schaarbeek
Lokaal sociaal overleg Halle				Coördinator Halle (Dilbeek)